
Chuligánství je projevem krize mužství

Chuligánství je projevem krize mužství

PRAHA, 14. 12. 2007

Začalo to rvačkou příznivců Bohemians na kladenském stadionu, pokračovalo výtržnostmi spartanů na Žižkově, útokem slávistů na vlak s fanoušky Olomouce a skončilo řaděním chuligánů při zápase Ostrava - Sparta. Najít příčiny divokého podzimu je pravděpodobně jednodušší než stanovit řešení, které by výtržnostem spojeným s fotbalem dokázalo zabránit. A přitom za tím vším může být obyčejná snaha potvrdit svou mužskou identitu ve společnosti.

Sociologové varují, že chuligánství může souviset s krizí mužství v moderní společnosti. Zatímco žena se z každého časopisu dozví, jak se má správně chovat, jak vypadat a co se má zajímat, muži tápou. Je současným ideálem zženštělý metrosexuál, nebo drsný motorkář? Část mužů si proto k potvrzení svého postavení ve společnosti vybírá nejméně vhodný, ovšem po staletí prověřený způsob - agresivitu, projevy síly, moci a tvrdosti. Ostatně na stejné »mužských« znacích je postavený i samotný fotbal.

Není to omluva výtržníků, jen jedno z možných vysvětlení jejich chování. Násilí z fotbalových stadionů nezmizí, dokud se na jeho původce nepřestane pohlížet jako na nevzdělané a primitivní vyvrhly. Ve skutečnosti je mezi nimi hodně vysokoškoláků. »Příčin může být víc, jde obvykle o jejich kombinaci. Proto může jít i o důsledek sociální deprivace nebo snahy postrašit ostatní diváky a mít z toho radost,« upozorňuje Pavel Slepíčka, proděkan Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, který je v Česku největším odborníkem na násilí fanoušků.

Chuligánstvím jako svérázným projevem mužství se zabývá například anglický sociolog John Williams z Univerzity of Leicester. »Fotbalové stadiony se stávají místem k testování maskulinity a její veřejné obrany,« tvrdí Williams. Jednoduše řečeno, poprat se s jiným fanouškem, rozkopnout sedačku nebo křičet na soupeře »Jude Slavia« patří podle obrácené logiky chuligánů ke cti každého »správného« muže.

Jejich potyčky mohou podle některých názorů představovat dokonce obdobu boje samců o moc. »Před rokem 1989 výtržníci potvrzovali svoji maskulinitu vymezením se vůči režimu, dnes je módní projev se agresivně,« vysvětluje Slepíčka. Anonymní tribuny fotbalových stadionů umožňují celkem snadno přesvědčit sebe i své okolí o vlastním chlapáctví. »Někdo se uvolní při rvačce, jiný doma zmlátí manželku. My prostě jezdíme na fotbal,« hájí se jeden z radikálních fanoušků Sparty. Hooligans tímto svérázným jednáním potvrzují svoje mužství zcela podvědomě a automaticky. O výtržnostech nepřemýšlejí, prostě v nich přijali způsob, jak nalézt ve společnosti své místo. O to jsou jejich předem domluvené rvačky i incidenty na stadionech nebezpečnější.

Perný podzim Počet incidentů i zadržených výtržníků stoupá už od roku 2000, a přestože policie dosud nemá aktuální statistiku, podzimní liga patřila mezi nejhorší sezony. »Potvrdily se předpoklady, že dojde ke zhoršení situace. Podzimní část ligy přitom bývá klidnější než jarní. Jenže se ukazuje, že se agresivní pud fanoušků stále zhoršuje,« varuje Karel Žák z ředitelství pořádkové policie.